

Győri Ítélőtábla mint másodfokú bíróság

Bf.III.86/2022/17.

A Győri Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Győrött, a 2022. november 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntető ügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2022. április 29. napján kihirdetett 16.B.4/2020/182. számú ítéletét megváltoztatja;

Terhelt2 III. rendű vádlott cselekményeit egységesen pénzmosás büntettének [1978. évi IV. törvény 303. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) és b) pont] minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Székesfehérvári Törvényszék 2022. április 29. napján kihirdetett 16.B.4/2020/182. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntettében (1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont), folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés) és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §). Ezért őt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése esetén annak végrehajtási fokozatát fogházban állapította meg. Eltiltotta továbbá 10 évre gazdálkodó szervezet általános vezetésétől, mint foglalkozástól.

[2] Terhelt2 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett, az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntettében (1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont), folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés). Ezért őt halmazati büntetésül 270 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500,- Ft-ban határozta meg. Az így kiszabott 675.000,- Ft pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése vagy egy havi részlet elmaradása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

[3] Terhelt3 IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett, az Európai Közösségek pénzügyi érdekei megsértésének büntettében (1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont), bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettében (1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés), és bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (1978. évi IV. törvény 276. §). Ezért őt halmazati büntetésül 250 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500,- Ft-ban határozta

meg. Az így kiszabott 625.000,- Ft pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetés meg nem fizetése vagy egy havi részlet elmaradása esetén a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni akként, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

[4] A törvényszék a Kft1. „f.a.” jogi személlyel szemben 10.000.000,- Ft pénzbírságot szabott ki, amelynek biztosítására a Székesfehérvári Járásbíróság 2015. november 9. napján jogerős 8.Bny.384/2016/2. végzésével a Kft1. Település1 külterület, volt 03 helyrajzi számú, jelenleg 03/2 helyrajzi számon szereplő kivett közút megnevezésű, 1/1 tulajdoni illetőségű és a Település1 külterület 06 helyrajzi számú, kivett ipartelep megnevezésű, 1/1 tulajdoni illetőségű ingatlanra elrendelt zár alá vételt a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság megfizetésére fenntartotta. Emellett a társasággal szemben 48.820.748,- Ft erejéig vagyonekbeosztást rendelt el. Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[5] A törvényszék ítélete ellen az I. r. vádlott és védője, a III. r. vádlott és védője, valamint a IV. r. vádlott és védője teljes körű fellebbezést jelentettek be.

[6] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.209/2022/1-I. számú átiratában a fellebbezések irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerinti teljes körű felülbírálatra tett indítványt. Kifejtette, hogy a törvényszék a büntetőeljárás szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, az általa megállapított történeti tényállás megalapozott, az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítási eszköz tartalmával egyező, felderített, hiánytalan, és az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre is helyesen következtetett. Ugyanakkor a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel kiegészítendőnek tartotta a tényállás személyi adatokra vonatkozó részét azzal, hogy a III. r. vádlottat a Budaörsi Városi Bíróság a 2012. április 6. napján jogerős 8.B.1001/2011/13. számú ítéletével gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt önálló intézkedésül 2 évre próbára bocsátotta.

[7] Álláspontja szerint a törvényszék bizonyítékértékelő kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, azonos szempontok szerint logikai hiba nélkül értékelte az eljárás során beszerzett és tárgyalás anyagává tett okiratokat, a KDRFÜ, valamint a Kft1. részéről kihallgatott tanúk vallomásait, az igazságügyi szakvéleményekben foglaltakat, valamint a banki iratokat, melyek a vádlottak által előterjesztett védekezést cáfolták. A törvényszék emellett maradéktalanul számot adott a bizonyítási indítványok elutasításának okairól. A bejelentett fellebbezések a bizonyítékok újraértékelését célozzák, mely eredményre nem vezethet.

[8] A megalapozott tényállásból a törvényszék helyes következtetést vont a vádlottak bűnösségére, a vádlottak terhére rótt bűncselekmények jogi minősítésével is egyetértett. A törvényszék mindhárom vádlott esetében helyesen alkalmazta az 1978. évi IV. törvényt, tekintettel arra, hogy az elkövetéskori kódexben szabályozott bűncselekmények büntetési tétele egyértelműen enyhébb megítélésű a hatályos Btk.-hoz képest.

[9] A törvényszék túlnyomórészt helyesen ismerte fel a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket, de további súlyosító körülményként értékelendő mindhárom vádlott esetében a kettőnél többszörös halmazat, míg az I. r. és III. r. vádlottak esetében a folytatolagosság, melynek nyomatékát növeli, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény négy adóbevallási időszakot érint. Kétségtelen a jelentős időmúlás, azonban a kiegészített büntetékiszabási körülményekre figyelemmel megállapítható, hogy a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések rendkívül méltányosak.

[10] Minderre tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 598. § (2) bekezdés I. fordulata szerinti tanácsülésen bírálja el, és a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

[11] Az I. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy jelen ügy és a Veszprémi Törvényszék előtt 12.B.857/2016/82. számon folyamatban volt ügy egy folyamat, amit mesterségesen választottak szét, amit semmi nem indokolt. Így azonban Terheltl I. r. terhelt a büntetés kiszabása körében nyilvánvalóan hátrányba került. A már jogerősen befejeződött eljárásra is utalva előadta, hogy a védeence vezetése alatt álló Kftl. az egységes folyamatra vonatkozóan kötött megbízási szerződéseket pályázatírássra, pályázat menedzselésre, műszaki ellenőrzésre, továbbá a pályázat körében felmerült fejlesztésre. Kiemelte azt is, hogy a Kftl. közepes méretű gazdasági társasággá fejlődött, amelynek állományi létszáma és kiterjedt üzleti kapcsolatai eleve nem tették lehetővé, hogy Terheltl I. r. terheltnek minden folyamatra rálátása legyen. A társaság Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint a társaság vezetéséhez tartozó személyek munkaszerződése és munkaköri leírása pontosan rögzítette azokat a tevékenységi köröket, amelyért az adott személy felelős volt. A gazdasági társaság mérete, kiterjedt üzleti kapcsolatai – különösen külföldi kapcsolatai – miatt a társaság működtetése nem valósulhatott meg másként, minthogy a társaság vezetéséhez tartozó személyek között dokumentált munkamegosztásra került sor. Mindez természetesen nem mentesíti az I. r. vádlottat az általános ügyvezetői felelősség alól, ugyanakkor a büntetőjogi felelősség ebben a struktúrában kizárt.

[12] Érvelése szerint a felmentésre irányuló fellebbezés alapja az, hogy az elsőfokú bíróság a vezető tisztségviselő jogágak szerinti felelősségét összemosta. Nem vitatható, hogy a gazdasági társaság vezető tisztségviselője – jelen esetben a Kftl. ügyvezetője – felelős a társaság működéséért általánosságban is, cégjogilag is és számos más jogágban is magánál a pozíciónál fogva. A büntetőjogi felelősség azonban más további felelősségtől több szempontból eltér. Önmagában az a körülmény, hogy valaki gazdasági társaság vezető tisztségviselője, a büntetőjogi felelősséget nem alapozza meg.

[13] Az I. r. vádlott által vezetett gazdasági társaságban hosszú idő alatt kialakult és pontosan elhatárolt munkamegosztás volt, amely munkamegosztást okiratok igazoltak a büntetőeljárásban is. Mindezen túl Terheltl I. r. terhelt a pályázatokkal kapcsolatban és a pályázat kivitelezésével, menedzselésével és műszaki ellenőrzésével összefüggésben cége nevében megbízási szerződéseket kötött megfelelő, a piacon is elismert társaságokkal, illetve szakemberekkel. A szerződésben megfogalmazott megbízás, illetve tevékenység ellenérték fejében történt. A Kftl. nevében Terheltl pályázatok benyújtására szerződést kötött az Kft2.-vel, amely a térségben ismert és elismert „pályázatíró társaság”.

[14] Emellett megbízási szerződést kötött a Btl.-vel is, amelynek képviselője tanú4, a zirci lakatosüzem felújításával kapcsolatos projekt szakértői felügyelete érdekében. Az elsőfokú tárgyaláson tanú4 elé tárta a bíróság a megbízási szerződést, amelyről elismerte, hogy azokat ő írta alá és azok megfelelnek az eredetileg megkötött szerződéseknek. A Kftl. megbízási szerződést kötött a teljes folyamat műszaki felügyeletére a Kft3.-vel is. Erre a megbízási szerződés megkötésére tanú4 ajánlása alapján került sor, hiszen a Kft3. rendelkezett azzal a szakértelemmel, ami a műszaki tartalom ellenőrzéséhez szükséges volt. Mindezek felül az elsőfokú eljárásban benyújtásra kerültek tanú8 és tanú9, a Kftl. alkalmazottainak munkaszerződesei és munkaköri leírásai, valamint Terheltl vezetői utasítása az alvállalkozóval való szerződéskötést megelőzően.

[15] Mindezek alapján megállapítható, hogy a pályázattal kapcsolatos teljes folyamatra az I. r. vádlott vagy beosztottait látta el utasításokkal vagy szakcéget bízott meg bizonyos folyamatok irányításával és ellenőrzésével. Ennél ésszerűbb és jogszerűbb megoldást az adott körülmények között Terheltl I. r. vádlott nem választhatott. A Kftl.-ben a számlák

kiállításának és a befogadott számlák kifizetésének szabályozott rendje volt, az olyan átlátható és ellenőrizhető folyamaton esett át és került Terhelt1 I. r. vádlott által jóváhagyásra, amely az ő büntetőjogi felelősségét szintén kizárja.

[16] Rámutatott, hogy az elsőfokú ítélet lényegét tekintve az I. r. vádlott felelősségét az életszerűség és tapasztalata alapján állapította meg, ezek azonban konkrét egyéb bizonyíték nélkül a bűnösség megállapítására nem alkalmasak. Megállapítható az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítás alapján, hogy a pályázat megvalósulását többször ellenőrizték és az ellenőrzés eredménye nemleges volt, azaz semmilyen műszaki hiányosság vagy ütembeli késedelem nem volt megállapítható. Azok a hiányosságok pedig, amelyeket később szakértői vizsgálatok alapján megállapítottak, védenca által nem voltak észlelhetőek akkor, amikor időnként megjelent a beruházás helyszínén.

[17] Ennélfogva a vád tárgyává tett bűncselekményekben a büntetőjogi felelőssége a rendelkezésre álló iratok alapján kizárt. Természetesen felmerülhet a terhére, hogy nem járt el kellő gondossággal vagy körültekintéssel, illetve nem tett eleget vezetői ellenőrzési kötelezettségének. Ez azonban legfeljebb gondatlan magatartásra vezethető vissza, bár ez is megkérdőjelezhető abból az okból, hogy a folyamat minden szakaszára megbízási szerződést kötött szakképekkel, illetve szakemberekkel.

[18] A III. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában a törvényszék ítéletét a Be. 592. § (2) bekezdés a) - d) pontjai alapján részben megalapozatlannak találta. Kifejtette, hogy tanúl vallomásaán kívül az eljárás során nem merült fel adat arra, hogy tanúl „Terhelt2-n keresztül” lett volna a cég ügyvezetője és tulajdonosa. A cég átvételéről rendelkezésre álló okiratok szerint egyértelmű, hogy tanúl egyedül vásárolta meg a társaság üzletrészeinek 100%-át, és ügyvezető is egyedül lett. Terhelt2-nek az ügyletben történt esetleges közreműködésére nem merült fel egyéb, más adat e vallomáson kívül, ahogyan arra sem utal semmi, hogy Terhelt2-vel kívánt volna építőipari munkákat végezni. Határozottan állította tanúl azt is, hogy nem nyitott bankszámlát a cégnek. Ugyanakkor a bírósági eljárás során a védelem indítványára kirendelt igazságügyi írásszakértő azt állapította meg, hogy tanúl mégis nyitott bankszámlát a Kft4. számára, és ő írta alá a meghatalmazást is ügyvezetőként, amellyel védenca, Terhelt2 felvette a bankból a vád tárgyát képező összegeket. Terhelt2-t azonban az eredeti, utóbb hamisnak bizonyult vallomás miatt hallgatta ki gyanúsítottként a nyomozó hatóság. Ellene más adat nem merült fel, mint tanúl szakértő által a bíróságon megcáfolt vallomása.

[19] Ezzel szemben Terhelt2 III. r. vádlott az eljárás során végig elismerte, hogy vett fel pénzeket a Kft4. számlájáról. Következésképpen vallotta, hogy tanúlnal 2009-2010-ben ismerkedtek meg, mégpedig úgy, hogy Terhelt2 több szórakozóhelyen is kidobóként dolgozott, és ott találkozott. Ott kérte meg őt tanúl, hogy vállalja el a személyi védelmét, mert sok készpénzzel jár, és fél, hogy kirabolják. Később, valamikor 2010-ben, tanúl megegyezett vele abban, hogy felveszi dolgozni a cégéhez, a Kft4.-hez, mint alkalmazottat, és be is jelenti oda. A munkakör hasonló volt, mint addig, de bővebb: személyi védelem és kísérés mellett bankba kellett járni, alkalmazottként, a cég számlájáról pénzt felvenni, és tanúlnak átadni. Kitartott amellett is, hogy a felvett összegeket mindig tanúlnak adta át, és ezekről írtak bizonylatot is, Terhelt1t pedig nem ismeri, melynek az ellenkezőjére nem merült fel semmilyen adat az eljárás során, illetve azt sem tudta, hogy Terhelt3 és tanúl ismerték-e egymást, és ha igen, hogyan kerültek kapcsolatba.

[20] Meggyőződése szerint Terhelt2 kifejezetten az írásszakértői vélemény miatt lett vádlott az ügyben. Ha sikerült volna még a nyomozás során olyan adatokat produkálni, amelyekből a szakértő felismeri saját tévedését, tanúl ellen nem szünteti meg az eljárást, míg védenccével szemben nem találtak volna alapot a vádemelésre. Kifogásolta, hogy semmi más nem változott a vádban annak hatására, hogy a korábban mindent tagadó, negatív

írásmintát adó, csalásért büntetett, jelenleg is eljárás alatt álló tanúról kiderült, hogy a vallomása nem áll összhangban a többi bizonyítékkal, illetve a vád egyik alappillére, fő állítása is megcáfolódott, és sérelmezte azt is, hogy az ítélet is olyan módon sorolta fel, értelmezte és elemezte a bizonyítékokat, hogy Terhelt2 senki és semmi által nem cáfolta vallomásával szemben az egyetlen, attól eltérő nyilatkozatot vette figyelembe, fogadta el, emelte tényállási szintre, külön meg nem indokolva, hogy miért tanú szava hiteles, és Terhelt2-é miért nem az.

[21] Részletesen ismertette és elemezte tanú1, Terhelt2 és Terhelt3 nyilatkozatait, a rendelkezésre álló bizonyítékokat, feltárta az azokban található ellentmondásokat, majd ehhez képest vitatta a törvényszék ténymegállapításait, és arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság levezetése a vallomások összevetéséről és tanú1 vallomásának elfogadásáról a törvény elvárásaihoz képest nem tekinthető indokolásnak, azaz a bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. Emellett kitért azokra a körülményekre is, amelyek alapján a törvényszék ítéletét részben felderítetlennek, a megállapított tényállást részben iratellenesnek tartja.

[22] A fellebbezésében kifejtett érvelése szerint a lefolytatott bizonyításban minden fajtája megtalálható a megalapozatlanságra vezető hibáknak. Van hiányosan megállapított tényállás, részben felderítetlen tényállás, irat-ellenesség, és van a megállapított tényekből további tényre vont helytelen következtetés is. Álláspontja szerint azonban a másodfokú eljárásban lehetőség van a Be. 593. §-ában írtak szerint kiküszöbölni az ítélet részbeni megalapozatlanságát, és annak eredményeként olyan eltérő tényállás megállapítására is, amely alapján a III. r. vádlott felmentésének van helye.

[23] A IV. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy Terhelt3 a büntetőeljárás folyamán az első alkalommal tett vallomásától kezdve következetes védekezést adott elő, melyben kiemelte, hogy semmilyen érdeke nem fűződött ahhoz, hogy ügyvezetőségét követően a sorozatban a Kft4. által kiadott számlák közül egyet saját nevével lásson el. Az eljárásban sem sikerült azt bizonyítani, vagy akár valószínűsíteni sem, hiszen a bankból felvett összegeket is tanú1 kapta, hogy neki ebből bármilyen anyagi, vagy más előnye származott volna. Kifogásolta, hogy tanúlet az eljárás során nem terheltként, hanem tanúként hallgatták ki, továbbá annak ellenére fogadta el vallomását a nyomozó hatóság és a bíróság is, hogy valójában érdekében kizárólag neki állt az, hogy olyan iratot használjon fel, amelyen Terhelt3 névalírása szerepel.

[24] Kifejtette, hogy az írásszakértői véleményben nem található arra vonatkozólag még csak utalás sem, hogy a szakértő megvizsgálta volna annak lehetőségét, hogy a Szám1 számú számlán szereplő névalírást készíthették-e aláírás bélyegzővel, vagy sem. Ennek a kérdésnek a tisztázása pedig amiatt is kiemelten fontos, mert a számlán szereplő szignót teljes terjedelmében befedi a cégbélyegző, mely az aláírás pontos elemzését elnehezíti. Nem tette a szakértő a vizsgálatának tárgyává azt sem, hogy előfordulhatott-e, hogy az esetlegesen valóban Terhelt3tól származó névalírást köré, utólag szerkesztették a számítógéppel nyomtatott számlát. Ennek a kérdésnek a tisztázása pedig azért elengedhetetlenül szükséges, mert a cég működése során bevett gyakorlat volt, hogy bizonyos esetekben az ügymenet gyorsítása érdekében a cégvezető az üres lap aljára helyezte el az aláírását, mely köré, fölé nyomtatták a szöveget. Mindezek alapján álláspontja szerint az ügyészség az eljárás során nem tudta kétségmentesen bizonyítani azt a vádirati állítást, amely szerint a IV. r. vádlott írta volna alá szándékosan a számlát abból a célból, hogy ezzel segítséget nyújtson az I. r. vádlottnak bűncselekmény elkövetéséhez.

[25] Előadta azt is, hogy az eljárás során Terhelt3 tudattartalmával kapcsolatos bizonyítás nem folyt, a célzatosságát alátámasztó adat vagy tény nem merült fel, ami elengedhetetlen lett volna szándékos bűncselekmény elkövetésének megalapozott megállapításához.

[26] Erre figyelemmel álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdésének b) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, a tényállás részben felderítetlen, részben pedig az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Ezért a törvényszék ítéletének megváltoztatására és a IV. r. vádlott felmentésére tett indítványt.

[27] Az I. r. vádlott fellebbezésének indokolásában lényegében az eljárás során előadott védekezését ismételte meg, és a felmentését kérte az ellene emelt vádak alól.

[28] Az ítéltábla az I. r. vádlott és védőjének indítványára az ügyben nyilvános ülést tartott.

[29] A fellebbezési nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője a felmentésre irányuló fellebbezését fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság sem a tényállásban, sem az indokolásában nem tudott olyan konkrét tényeket felhozni, amely alapján az I. r. vádlott bűnössége bármilyen bűncselekményben megállapítható lett volna. Ezzel szemben megkérdőjelezhetetlen okirat tömeg áll rendelkezésre, amely az írásban benyújtott fellebbezésében kifejtett érvek mentén az I. r. vádlott védekezését megalapozza, terhére legfeljebb gondatlan magatartás, hanyag alakzat állapítható meg, azonban sem a költségvetési csalás, sem az Európai Közösségének pénzügyi érdekei megsértése nem valósult meg.

[30] A III. r. vádlott védője az írásban benyújtott fellebbezését fenntartotta. Érvelése szerint a III. r. vádlott megvádolása tanú1 vallomásán és a szakvéleményen alapult. A bírósági eljárásban mindkettő megváltozott, ennek ellenére az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy védenca bűnössége így is megállapítható, amellyel azonban nem értett egyet.

[31] A IV. r. vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy az eljárásban védenca szerepe a másik két vádlotthoz képes elenyésző. Egy-két számla aláírását rótták terhére, ugyanakkor a IV. r. vádlott az első vallomásától azt vallotta, hogy vagy az aláírása köré szerkesztették az iratot, vagy aláírásbélyegzővel oldották meg az aláírását, ezt a védekezését pedig álláspontja szerint nem sikerült megcáfolni.

[32] A fellebbviteli főügyészség képviselője a nyilvános ülésen az átiratában foglaltakkal egyezően adta elő perbeszédét.

[33] Az I. r. vádlott az utolsó szó jogán ismertette fellebbezésének írásbeli indokolását.

[34] A III. r. vádlott az utolsó szó jogán kijelentette, hogy nem követte el a bűncselekményt.

[35] A IV. r. vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

[36] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Székesfehérvári Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel teljeskörűen, az ezt megelőző eljárással együtt bírálta felül a Be. 599. § szerint megtartott nyilvános ülésen.

[37] Az ítéltábla vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, valamint a bűnösség kimondására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, az indokolás helyességét is, és az eljárási szabályok megtartását is, továbbá a járulékos kérdésekben hozott döntések törvényességét is.

[38] Az ítéltábla olyan eljárási szabálysértést nem tárt fel, amely az ítélet érdemi felülbírálatát gátolná. A törvényszék az elsőfokú bírósági eljárás lefolytatása során abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést, amely másodfokon akadálya lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet

eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla a törvényszék eljárásában ugyancsak nem észlelt.

[39] Itt mutat rá az ítéltábla arra, hogy az I. r. vádlott és védője azon eljárási kifogása, hogy jelen ügyet, valamint a Veszprémi Törvényszék 12.B.857/2016. számú ügyében érintett cselekményt nem egy eljárásban bírálták el, az eljárás törvényességét nem érinti. Annak vizsgálatára, esetleges korrekciójára, hogy a nyomozás során, vagy a már jogerősen befejezett büntetőeljárásban elmaradt az ügyek egyesítése, nem terjed ki a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre, de a sérelmezett intézkedés elmaradása egyébként sem jelent a Be. 608. és 609. §-ában írt, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező abszolút, illetve relatív eljárási szabálysértést, továbbá – miután két külön cselekményről van szó – „res judicata”-t sem eredményez. A III. r. vádlott védőjének felvetésére reagálva az ítéltábla megjegyzi azt is, hogy a bíróságnak annak vizsgálatára és felülbírálatára sincs jogszabályi lehetősége, hogy a nyomozó hatóság kivel szemben szünteti meg a nyomozást, kit hallgat ki gyanúsítottként vagy tanúként, vagy, hogy az ügyesség kivel szemben és milyen cselekmények miatt emelt vádat, az eljárási törvény alapelvi szinten rögzíti, hogy a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és csak olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz.

[40] Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartva, a megfelelő körben és törvényesen folytatta le a bizonyítási eljárást. A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megfelelő körben lefolytatott bizonyítási eljárás során az ügy eldöntéséhez szükséges lehetséges bizonyítékokat beszerezte, azokat részletesen számba vette, a lefolytatott bizonyítás alapján megállapított tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában.

[41] A büntetőeljárás a korábbi eljárási törvény, az 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt indult, majd az elsőfokú ügydöntő határozat kihirdetésére már az új Be. hatálybalépését követően került sor, azonban mind a nyomozó hatóság felderítő munkája, mind a törvényszék eljárása megfelelt a törvényességi követelményeknek, a hatályos jogszabályoknak megfelelően folyt a bizonyítás. A törvényszék perrendszerűen hallgatta ki a vádlottakat, a tanúkat, a nyomozás során felvett vallomások jegyzőkönyveit, az okirati bizonyítékokat, a szakértői bizonyítás anyagát ismertetés útján a bizonyításba beemelte, a vádlottak és védőik jogainak érvényesülése a jegyzőkönyvek alapján biztosított volt. A terheltek és a védők a tárgyaláson fogatosított eljárási cselekmények eredményeként valamennyi felhasznált bizonyítékkal szembesülhettek, a releváns adatokat megismerhették, azokra érdemben reagálhattak, élhettek az indítványtételi, észrevételezési, kérdezési jogukkal, a védekezéshez való joguk nem sérült a bírósági eljárásban sem. Eljárása során a törvényszék az előterjesztett bizonyítási indítványok egy részének helyt adott, míg több bizonyítási indítványt elutasított, ez utóbbira az ítélet indokolásában megfelelő és részletes indokolást adott. A bizonyítási indítványok elutasításával a többi bizonyítékra és azok bizonyító erejére figyelemmel az ítéltábla is egyetértett, olyan új bizonyítandó tény az eljárás során nem merült fel, mely vonatkozásában érdemi bizonyítás lefolytatható lett volna.

[42] Az elsőfokú bíróság ítéletében megfelelő indokát adta annak, milyen bizonyítékokra alapozta a vádlottak felelősségének megállapítását, kellő indokát adta annak mely bizonyítékokat nem fogadott el a tényállás alapjául és megindokolta azt is, mi alapján állapította meg az egyes vádlottak büntetőjogi felelősségét. A törvényszék valamennyi, a büntetőeljárás során feltárt bizonyítékot megvizsgált, azokat az elsőfokú ítéletben részletesen elemzett és ismertetett is. Ehhez képest a megállapított tényállás érdemi védelmi támadása nem alapos, a törvényszék a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást felderítette, a beszerzett bizonyítékokat elemezte, azonos szempontok szerint értékelte, ennek során logikai hibát nem vétett, a ténymegállapításai pedig összhangban állnak a bemutatott

bizonyítékokkal. A tényállás megalapozott, téves ténybeli következtetést vagy egyoldalú mérlegelést nem tartalmaz, viszont rögzíti azokat az adatokat, tényeket, amelyek szükségesek a vádlottak büntetőjogi felelősségének megítéléséhez.

[43] Az ügyben számos okirati bizonyíték áll rendelkezésre. A nyomozó hatóság az ügyben beszerezhető valamennyi tárgyi, okirati bizonyítékot összegyűjtötte, így a KDRFÜ Kft. Szám2 azonosító számú pályázatának iratanyaga alapján a Kft1. pályázata, a támogatási szerződés, a benyújtott vállalkozói szerződés, annak mellékletei, módosításai, a keletkezett teljesítési igazolási jegyzőkönyvek, a becsatolt számlák hiánytalanul beszerzésre kerültek, azok alapján a pályázattal kapcsolatos valamennyi, az ügyben relevanciával bíró részlet kétséget kizáró módon megállapítható.

[44] Az ügyben szereplő cégek működése a cégnyilvántartás adatai alapján pontosan rekonstruálható volt, okirati bizonyítékok állnak rendelkezésre a cégek alapításával, a cégek működésében bekövetkezett átalakulásokkal, a cégvezetők személyét érintő változásokkal kapcsolatban. Az ügyben érintett cégek működésének, gazdasági kapcsolatainak, számlázásának, utalásainak, banki műveleteinek körülményei a széleskörű, terjedelmes okirati bizonyítás eredményeként pontosan rögzíthető, mint ahogy a Kft1. ÁFA bevallásokkal kapcsolatos is rendelkezésre áll.

[45] A törvényszék a pályázattal, annak lebonyolításával, illetve ellenőrzésével kapcsolatban a vádlottak mellett számos tanút is meghallgatott, így kihallgatta a KDRFÜ részéről egyéb érdekelt2t, egyéb érdekelt1t, egyéb érdekelt3-t, egyéb érdekelt6-t, tanú7t, egyéb érdekelt7t és egyéb érdekelt8t, míg a Kft1. részéről tanú3t, tanú5t és egyéb érdekelt9et, valamint a szükséges szakértői bizonyítást is elvégezte, a tárgyalás anyagává tette szakértő3, szakértő4 és szakértő6 igazságügyi szakértők szakvéleményeit is.

[46] Mindezek a felülbírálat során az ítéltábla rendelkezésére álltak, és ennek eredményeként állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék okiratokon, illetve szakértői anyagon alapuló ténymegállapításai teljes mértékben okszerűek. Ezeket az okirati bizonyítékokon, szakértői véleményeken alapuló, a törvényszék által elfogadott tényeket egyébként a védelem maga sem vitatta, csak esetenként eltérően magyarázta, vitatva az I. r. vádlott normaszegést átfogó tudattartalmát. Ugyanakkor ezzel összefüggésben nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy a pályázatban vállalt helyszíni beton, vasbeton munkák, a falazás, kőművesmunkák, az asztalos szerkezetek, a villanszerelés, a sűrített levegő szerelés, valamint a szellőzés a szakértői vélemények szerint egész egyszerűen nem valósultak meg, ami akár egy laikus számára is szembe tűnő lehet, de a műszaki végzettséggel bíró, az általa tulajdonolt társaságot ugyan munkatársaival irányító, de őket rendszeresen elszámoltató és ellenőrző I. r. vádlott esetében mindenképpen cáfolja az I. r. vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezését, amit egyébként a KDRFÜ részéről az utóellenőrzéssel, az ott tanúsított, az együttműködést szinte megtagadó vádlotti magatartással kapcsolatban kihallgatott tanúk vallomása is megkérdőjelez. Így megalapozottan jutott a törvényszék arra a következtetésre, hogy az I. r. vádlott vallomására tényállás nem alapítható.

[47] A másodfokú bíróság megítélése szerint helyesen vetette el a törvényszék a IV. r. vádlott védekezését is. Amint azt az elsőfokú bíróság indokolásának [92] bekezdésében kifejtette, az igazságügyi írásszakérti vélemény szerint a szám3/HUF sorszámu számlát Terhelt3 IV. r. vádlott írta alá, míg a Nemzeti Szakértő és Kutató Központ Bünygyi Igazságügyi Szakértő Igazgatóság Fizikai és Kémiai Szakértői Intézetének Mikroanyag Maradvány Vizsgáló Osztályának szakvéleménye szerint a névalírás a vele kereszteződő nyomtatott szaggatott vonalnak a számlára kerülése után került a számlára, a számla nyomtatott szöveges részei összetétele pedig egymással megegyezik. Ennélfogva okszerű a törvényszék megállapítása, hogy a IV. r. vádlott a szóban forgó számlát 2010. december 20. napján írta alá, akkor, amikor arra már - miután a Kft4.-nek már nem volt sem ügyvezetője,

sem alkalmazottja - nem lett volna jogosult. Ugyanakkor pedig az általa aláírt és az I. r. vádlott által utóbb a pályázati elszámolás, illetve az adóbevallás során felhasznált számla a IV. r. vádlott által is tudottan nyilvánvalóan hamis, valótlan tartalmú volt.

[48] Az elsőfokú bíróság a III. r. vádlottra vonatkozó bizonyítékokat is megfelelően értékelte. Azt Terhelt2 III. r. vádlott maga is elismerte, hogy a Kft1. részéről a Kft4. számlájára átutalt összegeket - miután arra a társaság ügyvezetőjétől, tanúltól meghatalmazást kapott - ő vette fel a cég bankszámlájáról. E körben a törvényszék egyebekben részletesen bemutatta és elemezte tanú1, Terhelt3 IV. r. és Terhelt2 III. r. vádlott kapcsolatrendszerét, majd jutott arra a következtetésre, hogy a III. r. vádlottnak is tudnia kellett az általa felvett pénz bűnös eredetéről, magatartásának jogszabálysértő voltáról.

[49] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság okkal vetette el az I. r., III. r. és IV. r. vádlottak védekezését, és alapította az ítéleti tényállást alapvetően az okirati bizonyítékokra és a szakértői bizonyítás anyagára. Ezen egymást kiegészítő és megerősítő tárgyi bizonyítékok értékelését, elemzését követően, a rendelkezésre álló személyi bizonyítékok fényében az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lefolytatott bizonyítás és az annak eredményeként a törvényszék által rögzített tényállás megalapozott, megfelelően alátámasztott és igazolható, az elsőfokú ítélet teljes mértékben alkalmas a felülbírálatra, a hatályon kívül helyezés szükségessége fel sem merülhet.

[50] Az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint kiegészíti, illetve helyesbíti:

- Terhelt2 III. r. vádlottat a Budaörsi Városi Bíróság a 2012. április 6. napján jogerős 8.B.1001/2011/13. számú ítéletével gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt önálló intézkedésül 2 évre próbára bocsátotta.

- a [47] bekezdésben azt rögzíti, hogy a III. r. vádlott utolsó pénzfelvételnek időpontja helyesen 2011. január 24. napja volt.

[51] Ezekkel a kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása pontos, a bizonyítás anyagának megfelelő, ekként a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a felülbírálat során is irányadó volt, eltérő tényállás megállapítására, és a vádlottak felmentésére kizárólag a bizonyítékok újraértékelése esetén kerülhetne sor, amely azonban a büntetőeljárás törvény szerint kizárt, arra megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség.

[52] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények minősítésével azonban az ítéltábla a III. r. vádlott vonatkozásában nem értett egyet. Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a Btk. 2. §-ára figyelemmel a vádlottakra nézve az elkövetéskor hatályos büntető törvény kedvezőbb elbírálást biztosít, okfejtésével az ítéltábla mindenben egyetértett. Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 314. § (1) bekezdése szerint aki az Európai Közösségek költségvetését károsítja azzal, hogy a) az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal, b) az Európai Közösségek által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, avagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy megtévesztésre alkalmas módon hiányosan tesz eleget, büntetett követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (2) bekezdés a) pontja szerint az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az (1) bekezdés a) pontjában írt támogatást a jóváhagyott céltól eltérően használja fel. Az irányadó tényállás szerint a III. r. vádlott a

támogatás elszámolásával kapcsolatos valótlan tartalmú okiratok, szerződések, számlák elkészítésében, benyújtásában, illetve az elnyert támogatás eltérő felhasználásában nem vett részt, a szerepe az volt, hogy 2010. november 23. és 2011. január 24. napja között felvette az Európai Községek által vagy nevében kezelt pénzalapból kiutalt, a jóváhagyott céltól eltérően felhasznált és a Kft1. által a Kft4. bankszámlájára el nem végzett munkák ellenértékeként átutalt összeget.

[53] Mindez azt jelenti, hogy ekkorra a valótlan tartalmú nyilatkozatok megtétele, okiratok benyújtása és a megítélt támogatás eltérő felhasználása értelemszerűen megtörtént, azaz az I. r. vádlott által megvalósított bűncselekmény, az Európai Községek pénzügyi érdekeinek megsértése már befejezetté vált, befejezett bűncselekményhez pedig bűnsegédlet nem nyújtható. Itt jegyzi meg az ítéltábla azt is, hogy az elutalt pénzösszegek felvétele adócsalás bűnsegédleteként sem értékelhető, hiszen az adóhatóság megtévesztése nem ezzel a cselekménnyel, hanem valótlan tartalmú nyilatkozatok megtételével, a részben a III. r. vádlott által kiállított valótlan tartalmú számlák felhasználásával történt meg az I. r. vádlott részéről. Ugyanakkor a III. r. ezzel a magatartásával, azaz a más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolog megszerzésével az 1978. évi IV. törvény 303. § (2) bekezdés a) pontja szerinti pénzmosás bűntettének törvényi tényállási elemeit valósította meg, amely az elkövetés értékére és a terheltek rendszeres haszonszerzésre törekvő magatartására figyelemmel a (4) bekezdés a) és b) pontja szerint minősül. Minderre figyelemmel az ítéltábla III. rendű vádlott cselekményeit egységesen pénzmosás bűntettének [1978. évi IV. törvény 303. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) és b) pont] minősítette.

[54] A helyes minősítésre figyelemmel a III. r. vádlott által megvalósított bűncselekmény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, azaz megállapítható, hogy törvényszék által kiszabott pénzbüntetés – még az 1978. évi IV. törvény 87. §-ában írt rendelkezések mentén is – törvénysértő. A III. r. vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában azonban az ítéltábla a Be. 595. § (4) bekezdés b) pontjában rögzítettek szerint, a súlyosítási tilalomra figyelemmel nem szabhatott ki súlyosabb büntetést.

[55] Egyebekben az elsőfokú bíróság maradéktalanul felsorolta a büntetiskiszabási körülményeket, és azokat a büntetés kiszabása során a súlyuknak megfelelően értékelte, emellett figyelemmel volt a belső arányosság és az egyéniesítés követelményére is, továbbá a kiszabott büntetések a tetтарыыos büntetés elvárásának is megfeleltek. A joghátrány meghatározása során a törvényszék nem hagyta figyelmen kívül az eljárás elhúzóadását sem, megfelelően hivatkozott e körben a nemzetközi jog és az Alaptörvény rendelkezéseire, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatára, az eljárás jelentős elhúzóadásának megfelelő enyhítő súlyt tulajdonított a büntetés kiszabásakor.

[56] Egyetértett az ítéltábla a törvényszékekkel abban, hogy az Európai Községek, illetve a magyar állam költségvetését megkárosító I. r. vádlott esetében - a terhelt ebből eredő fokozottabb társadalomra veszélyessége miatt - a büntetési célok eléréséhez mindenképpen szükséges szabadságvesztés büntetés alkalmazása, azonban az eljárás elhúzóadás mellett az I. r. vádlott megromlott egészségi állapotára figyelemmel lehetőség van a végrehajtás felfüggesztésére, míg a IV. r. vádlott esetében – bűnsegédi magatartására és cselekményének konkrét tárgyi súlyára figyelemmel – elegendő a pénzbüntetés alkalmazása. Így az elsőfokú bíróság által megállapított joghátrány mindenben igazodik a súlyosító és enyhítő körülményekhez, a büntetések enyhítésére az ítéltábla nem látott törvényes lehetőséget.

[57] A 8/2015. (IV.17.) AB határozat [74] bekezdésében írtakra figyelemmel - a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése miatt - az ítéltábla a törvényszék indoklását mindössze annyiban egészíti ki, hogy az Európai Községek, illetve a magyar állam költségvetését megkárosító, jelenleg más ügyben kiszabott, jogerős szabadságvesztés büntetését töltő, továbbá a jelen eljárásban elbírált cselekmények elkövetését követően

elkövetett újabb bűncselekmények miatt pénzbüntetésre is ítélt I. r. vádlott az előzetes bírósági mentesítésre nem érdemes.

[58] A másodfokú bíróság a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 6. § (1) bekezdésére figyelemmel törvényesnek ítélte a Kftl. „f.a.” jogi személlyel szemben alkalmazott pénzbírságot, valamint annak mértékét, továbbá a céggel szemben alkalmazott vagyonek Kobzás intézkedést és annak összegét is.

[59] Az ítélőtábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is és megállapította, hogy az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

[60] Mindezek alapján a Győri Ítélőtábla a Székesfehérvári Törvényszék 2022. április 29. napján kihirdetett 16.B.4/2020/182. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján Terhelt2 III. r. vádlott vonatkozásában részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Győr, 2022. november 22.

dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke

dr. Élő András sk.
előadó bíró

dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.
bíró

A Székesfehérvári Törvényszék 2022. április 29. napján kelt 16.B.4/2020/182. számú ítélete a másodfokú határozatban foglalt változtatással 2022. november 22. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke